

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักเรียนที่สอบตกในระดัยมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุซึ่งทำให้นักเรียนสอบตก
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่สอบตกและประมาณค่าความสูญเสียไปทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการสอบตกของนักเรียน

การดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย ครูประจำชั้น 494 คน และนักเรียนที่สอบตกอีก 683 คน ตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยการสุ่มเอามาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งประเทศที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา การสุ่มตัวอย่างเริ่มต้นจากการสุ่มเอาจำนวนจังหวัดในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ขึ้นมาก่อน 20 % จากนั้นจึงสุ่มเอาจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัดขึ้นมา 50 % เสร็จแล้วจึงสุ่มเอาจำนวนโรงเรียนขึ้นมาอีกอำเภอละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนทั้งหมด 56 โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ฉบับ โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ฉบับแรกเป็นแบบสอบถาม ซึ่งใช้ถามครูประจำชั้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุซึ่งทำให้นักเรียนต้องสอบตก ส่วนฉบับที่สอง เป็นแบบสอบถามซึ่งใช้ถามนักเรียนที่สอบตก แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นแบบเลือกตอบ

ถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่สอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการ สอบตก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและคณะได้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแผนกทะเบียนของโรงเรียนด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน z -test หาค่าร้อยละ ใช้กับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งได้มาจากคำถามแบบเลือกตอบ นอกจากนี้ยังใช้ค่าร้อยละกับข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่สอบตกในโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างและจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกองการมัธยมศึกษา ซึ่งตกซ้ำชั้นในปีการศึกษา 2519 แล้วจึงประมาณหาค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องสูญเสียไปเนื่องจากการ สอบตกซ้ำชั้นของนักเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2519

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของการ สอบตก ซึ่งได้มาจากคำถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วจึงทำการ เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนและครูประจำชั้น โดยใช้ z -test กำหนดนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทางครอบครัวของนักเรียนที่สอบตก จากการสำรวจ พบว่า ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนที่สอบตก จำนวน 683 คน นั้น ส่วนใหญ่คือร้อยละ 93.11 ตอบว่ามีชีวิตอยู่ และร้อยละ 97.80 ตอบว่ามารคามังมีชีวิตอยู่ นอกจากนี้แล้วนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 83.45 ยังคงอาศัยอยู่กับบิดามารดา ส่วนฐานะทางบ้านนั้น ส่วนใหญ่คือร้อยละ 83.45 และมีฐานะปานกลาง

2. สาเหตุของการสอบตกตามความคิดเห็นของนักเรียนที่สอบตก และครูประจำชั้น

2.1 นักเรียนที่สอบตกเห็นว่า สาเหตุของการสอบตกที่อยู่ในเกณฑ์มีความสำคัญ

ไต่ถาม สาเหตุเกี่ยวกับวิชาที่เรียน และสาเหตุเกี่ยวกับสติปัญญา และวิธีการ เรียนของผู้เรียน เกี่ยวกับวิชาที่เรียนพบว่า สาเหตุที่สำคัญไต่ถามวิชาที่สอบตกนั้นยากเกินไปและผู้เรียนไม่ชอบวิชาที่สอบตกตั้งแต่ก่อนมาเรียน หรือเมื่อเริ่มเรียน ส่วนสาเหตุเกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการ เรียนของผู้เรียนพบว่า สาเหตุที่สำคัญไต่ถาม เรียนไม่รู้เรื่อง แล้วไม่กล้าถามครู มีสติปัญญา เชื่องช้าไม่ทันเพื่อน ไม่ค่อยได้ทำการบ้านหรือพบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว และไม่ใส่ใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น

2.2 ครูประจำชั้นเห็นสาเหตุของการสอบตกที่อยู่ในเกณฑ์ที่มีความสำคัญ ไต่ถาม สาเหตุเกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการ เรียน การคบเพื่อน และความสัมพันธ์กับเพื่อนและสุขภาพจิตของผู้เรียน เกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการ เรียนของผู้เรียน พบว่า สาเหตุที่สำคัญไต่ถาม ผู้เรียนไม่พบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น และผู้เรียนไม่ชอบทำการบ้านสำหรับสาเหตุเกี่ยวกับการคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อน พบว่า สาเหตุที่สำคัญไต่ถาม นักเรียนคบเพื่อนไม่ค่อยชอบชวนกันเที่ยวเตร่ ขาดเพื่อนที่ค้ำจุนจะชี้แนะแนวทางในการเรียนได้ และมีเพื่อนชวนคุยหรือเล่นในขณะที่เรียน ส่วนสาเหตุเกี่ยวกับสุขภาพจิตของผู้เรียน พบว่า สาเหตุที่สำคัญไต่ถาม ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน โดยไม่รู้สาเหตุแน่นอน ผู้เรียนมักใจลอยในขณะที่เรียน และผู้เรียนมีปัญหาคับอกคับใจแก่ไม่ตก

3. ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่สอบตกและครูประจำชั้นเกี่ยวกับสาเหตุของการสอบตกคานต่าง ๆ

จากการ เปรียบเทียบ พบว่า ทั้งนักเรียนและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อสาเหตุของการสอบตกทุก ๆ คาน ซึ่งไต่ถาม คานสติปัญญาและวิธีการ เรียนของผู้เรียน การคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อน สุขภาพจิตของผู้เรียน วิชาที่เรียน สภาพครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางบ้าน สุขภาพทางร่างกายของผู้เรียน และสภาพโรงเรียนและห้องเรียน

4. จำนวนนักเรียนที่สอบตกและค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องสูญเสียไปเนื่องจากการสอบตกของนักเรียน

ในปีการศึกษา 2519 มีนักเรียนสอบตก 2 ประเภท คือ ตกซ้ำชั้น ซึ่งมีเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตกซ้ำรายวิชาซึ่งมีเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การที่ไม่ให้นักเรียนตกซ้ำชั้นในระดัยมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เป็นผลเนื่องมาจากมีการเปลี่ยนแปลง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2503 มาใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พุทธศักราช 2518 ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 โดยเริ่มใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อน และ นำมาใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2519

สำหรับจำนวนนักเรียนที่ตกซ้ำชั้นซึ่งมีเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น จากตัวอย่าง ประชากร เฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 45,515 คน มีนักเรียนตกซ้ำชั้น 2,538 คน หรือร้อยละ 5.57 และเมื่อคิดเทียบหาจำนวนนักเรียนที่ตกซ้ำชั้นในสังกัดเดียวกันทั้ง ประเทศแล้วปรากฏว่า มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งประเทศตกซ้ำชั้น 35,658 คน ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียเงินงบประมาณไปเป็นจำนวนถึง 74,901,055 บาท 32 สตางค์

ส่วนจำนวนนักเรียนที่ตกซ้ำรายวิชาซึ่งมีเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น จาก ตัวอย่างประชากร เฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6,735 คน มีนักเรียนตกซ้ำ รายวิชา 1,047 คน หรือร้อยละ 15.54 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสูญเสียทางการศึกษาเช่นกัน แต่เนื่องจากนักเรียนที่สอบตกซ้ำรายวิชานี้ยังไม่มีการกำหนดเป็นเกณฑ์แน่นอนว่า เมื่อเรียนซ้ำเป็น รายวิชาแล้วจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไร ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงยังไม่สามารถคำนวณความสูญเสีย ทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการที่มีนักเรียนจำนวนหนึ่งตกซ้ำรายวิชาได้ และผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

✓ อภิปรายผลการวิจัย จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงซึ่งควรจะนำมาอภิปราย
ผลทั้งข้อดี

1. สถานภาพทางครอบครัวของนักเรียนที่สอบตก จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่
แล้วบิดามารดาของนักเรียนยังมีชีวิตอยู่ นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่กับบิดามารดา และมีฐานะ
อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ นั่น แสดงให้เห็นว่าปัญหาทางครอบครัวและฐานะทางบ้านของผู้
เรียนไม่ใช่ปัญหาที่สำคัญสำหรับการสอบตกของนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยครั้งนี้ ที่เกี่ยวกับสาเหตุ
ของการสอบตก ซึ่งพบว่าทั้งนักเรียนที่สอบตกและครูประจำชั้นไม่เห็นว่าเป็นสาเหตุเกี่ยวกับสภาพครอบครัว
และสภาพแวดล้อมทางบ้านเป็นสาเหตุของการสอบตกที่สำคัญนัก

2. สาเหตุของการสอบตก จากผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการสอบตกที่สำคัญ
มีดังนี้

2.1 เกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการเรียนของผู้เรียน จากผลการวิจัยพบว่าทั้ง
ครูประจำชั้นและนักเรียนที่สอบตกเห็นว่า สาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการเรียน
ของผู้เรียนเป็นสาเหตุที่สำคัญต่อการสอบตกของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าทั้งสติปัญญาและวิธีการเรียน
ของผู้เรียนมีความสำคัญยิ่งต่อการประสบความสำเร็จในด้านการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ ถ้า
ผู้เรียนมีสติปัญญาดีและวิธีการเรียนดี เช่น รู้จักทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว กล้าซักถามเมื่อเรียน
ไม่รู้เรื่องตลอดจนรู้จักสนใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้นแล้วก็ย่อมจะต้องเรียนด้วยความเข้าใจ และสามารถ
สอบไล่ได้ในที่สุด ในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดีหรือเชื่องช้าไม่ทันเพื่อนตลอดจน
มีวิธีการเรียนที่ไม่ดี คือไม่รู้จักทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ไม่สนใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น และ
ไม่กล้าซักถามเมื่อเรียนไม่รู้เรื่องแล้ว ย่อมจะทำให้เรียนด้วยความไม่เข้าใจ และไม่สามารถสอบ
ไล่ได้ ซึ่งจากผลการวิจัยที่เป็นรายละเอียดของสาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับสติปัญญาและวิธีการเรียน
ของผู้เรียนก็พบว่า นักเรียนที่สอบตกส่วนใหญ่ยอมรับว่า ตนเองมีสติปัญญาไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของกิลเบิร์ต (Gilbert) ที่พบว่า "ตามความคิดเห็นของนักเรียนนั้น การที่มีสติปัญญาไม่ดีก็เป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน"¹ นอกจากนี้แล้วนักเรียนที่สอบตกส่วนใหญ่ยังยอมรับอีกว่า ตนเองมีวิธีการเรียนที่ไม่ดี คือ ไม่สนใจเรียนตั้งแต่เริ่มต้น ไม่ทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว และไม่คำซักถามเมื่อเรียนไม่รู้เรื่อง

2.2 เกี่ยวกับการคบเพื่อน และความสัมพันธ์กับเพื่อน จากผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่สอบตกส่วนใหญ่ เห็นว่า สาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับการคบเพื่อน และความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นสาเหตุที่ไม่สำคัญนัก แต่ครูประจำชั้นเห็นว่าสำคัญ แสดงให้เห็นว่า สาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อนนั้น ยังมีความสำคัญอยู่ และต้องมีส่วนทำให้นักเรียนสอบตกด้วย การที่นักเรียนที่สอบตกส่วนใหญ่ เห็นว่า สาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อนไม่มีความสำคัญมากนักนั้น อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่น ซึ่งย่อมจะต้องรักเพื่อนและเห็นความสำคัญของเพื่อน และบิดบังสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นความไม่ดีของเพื่อน จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาในลักษณะดังกล่าว อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของครูประจำชั้น แสดงไว้ชัดว่าสาเหตุที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสอบตกของนักเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่สอบตกนั้นเป็นเด็กวัยรุ่น ซึ่งนอกจากจะรักเพื่อน และเห็นความสำคัญของเพื่อนแล้ว ยังเป็นผู้อยากเห็นและอยากทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนไม่รู้ ซึ่ง มอร์ส และ แมกซ์ ริงโก (Morse and Max Wingo) ก็ได้กล่าวยืนยันไว้ว่า "เมื่อเข้าสู่ระยะวัยรุ่น เด็กจะสนใจและอยากรู้อะไรเห็นในสิ่งต่าง ๆ อย่างจริงจัง ตลอดจนเริ่มรู้จักขัดแย้งกับทางบ้านของคนอีกด้วย"² ด้วยเหตุนี้เอง

¹H.H. Gilbert, " High-School Students' Opinions on Reasons for Failure in High-School Subjects, " Journal of Educational Research 23 (1931) : 46-49 As cited in Arthur T. Jersild, The Psychology of Adolescence, (New York : The Macmillian Company, 1975), P.283.

²William c. Morse and G.Max Wingo, Psychology and Teaching, (Bombay : K.L. Bhagav, 1968), p.121.

การคบเพื่อน ตลอดจนการมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย ย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่น ถ้าได้เพื่อนที่ดีและชักชวนให้กระทำสิ่งที่ถูกต้อง ก็ย่อมจะเป็นเด็กดีตามไปด้วย **แต่ถ้าได้เพื่อน** ที่ไม่ดีก็คอยชักชวนให้กระทำสิ่งที่ไม่ดีและไม่ถูกต้องแล้ว ย่อมจะมีผลมาถึงการเรียนควย และจากผลการวิจัยในส่วนที่เป็นรายละเอียดของสาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนและความสัมพันธ์กับเพื่อนพบว่า ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้นแล้ว นักเรียนที่สอบตกมักจะคบเพื่อนที่ไม่ชอบชวกันเที่ยวเตร่ ชอบมั่วสุมกันสูบบุหรี่หรือเสพยาเสพติด ชอบคุยหรือเล่นในขณะเรียน ตลอดจนขาดเพื่อนที่ดีซึ่งพอจะชี้แนะแนวทางในการเรียนได้ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ไม่ส่งเสริมในกานการเรียนแต่อย่างใด

2.3 เกี่ยวกับวิชาที่เรียน จากผลการวิจัย พบว่า ทั้งครูประจำชั้นและนักเรียนที่สอบตก เห็นว่า สาเหตุเกี่ยวกับวิชาที่เรียนเป็นสาเหตุของการสอบตกที่สำคัญ แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาของวิชาที่เด็กเรียนแต่ละวิชานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ หากเนื้อหาวิชาที่เรียนยากเกินความสามารถที่นักเรียนจะเรียนได้แล้ว นักเรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนจนถึงกับไม่ชอบวิชานั้นได้ ซึ่งมีผลมาถึงการเรียนของนักเรียนควย คือ เมื่อนักเรียนเห็นว่าวิชาที่ตนกำลังเรียนนั้นยากเกินไปและรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนก็ย่อมจะทำให้เรียนควยความไม่เข้าใจและไม่สามารถสอบผ่านได้ และจากผลการวิจัยในส่วนที่เป็นชอกระงของสาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน ก็พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่สอบตกรู้สึกว่ วิชาที่เรียนนั้นยากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยงยุทธ วีระวงศ์ ที่พบว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำคือ วิชาที่เรียนยากเกินไป¹

2.4 เกี่ยวกับสุขภาพจิตของผู้เรียน จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่สอบตก เห็นว่าสาเหตุเกี่ยวกับสุขภาพจิตของผู้เรียนเป็นสาเหตุของการสอบตกที่ไม่สำคัญนัก แต่ครูประจำชั้นเห็นว่สำคัญ แสดงให้เห็นว่าสาเหตุเกี่ยวกับสุขภาพจิตของผู้เรียนยังคงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาของ

¹ ยงยุทธ วีระวงศ์, " การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเหล่านั้นตกต่ำ " (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 75.

นักเรียน การที่นักเรียนที่สอบตกเห็นว่าไม่สำคัญก็นั้น อาจจะเป็นเพราะว่า คำถามในแบบสอบถามนั้นถามข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนอาจจะไม่อยากเปิดเผยก็เป็นได้ แต่การที่ครูประจำชั้นเห็นว่า สาเหตุเกี่ยวกับสุขภาพจิตเป็นสาเหตุที่มีส่วนสำคัญต่อการสอบตกของนักเรียนนั้น แสดงว่าสุขภาพจิตของนักเรียนจะคงเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดีคือ หากนักเรียนมีสุขภาพจิตที่ไม่เป็นกังวลหรือหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนแล้ว นักเรียนผู้นั้นย่อมเรียนด้วยความสบายใจและท่องเที่ยวใจในสิ่งที่เรียน แต่ถ้านักเรียนมีสุขภาพจิตไม่ดี คือ มัวแต่เป็นกังวลหรือหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน นักเรียนผู้นั้นย่อมเรียนด้วยความไม่เข้าใจ และถึงกับทำให้สอบไล่ตก จากผลการวิจัยในส่วนที่เป็นรายละเอียดของสาเหตุของการสอบตกที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักเรียนก็พบว่า ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้นส่วนใหญ่แล้วเห็นว่านักเรียนที่สอบตกมักจะนั่งใจลอย ในขณะที่เรียน เกิดรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนโดยไม่รู้สาเหตุแน่นอน และมีปัญหาบอกรับใจแก่ไม่ตก ซึ่งตรงกับ การวิจัยของ เลแลนด์ สมิธ (Leland Smith) ที่พบว่า " นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนมักจะรู้สึกว่าคุณเองมีปัญหส่วนตัว " ¹

3. จำนวนนักเรียนที่สอบตกและค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลของสูญเสียไปเนื่องจากการสอบตกของนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า มีนักเรียนสอบตกสองประเภทคือ ตกซ้ำรายวิชา และตกซ้ำชั้น สำหรับตกซ้ำรายวิชานั้น มีเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีครบทั้งชั้น มัธยมศึกษา 4 และมัธยมศึกษา 5 ในปีการศึกษา 2519 เป็นปีแรกจึงไม่สามารถบอกได้ว่าจำนวนนักเรียนที่ตกซ้ำรายวิชาเพิ่มมากขึ้นหรือลดลงอย่างไร นอกจากนี้แล้วก็ยังไม่สามารถคำนวณค่าความสูญเสียไป

¹ Leland Smith, " Significant Difference Between High-Ability Achieving and Nonachieving College Freshmen As Revealed by Interview Data, " The Journal of Educational Research 59 (September 1965) : 10-11.

ทางการศึกษา อันเนื่องมาจากมีเด็กจำนวนหนึ่งตกขำรายวิชาใด เพราะยังไม่มีการกำหนดเกณฑ์แน่นอนว่าเด็กที่เรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาจะทำให้สูญเสียเงินงบประมาณเป็นจำนวนเท่าใด ทั้งนี้คงเป็นเพราะอยู่ในระยะเริ่มต้นของการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518

ส่วนในระบับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ยังคงมีนักเรียนตกขำชั้นอยู่เช่นเดิม และในปีการศึกษา 2519 มีนักเรียนระบับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งประเทศที่สังกัดกองการมัธยมศึกษาตกขำชั้นถึง 35,658 คน ทำให้รัฐบาลสูญเสียเงินงบประมาณไปเปล่า ๆ เป็นเงินถึง 74,901,055 บาท 32 สตางค์ ซึ่งมากกว่าจำนวนเงินที่เสียไปทั้งในปีการศึกษา 2517 และ 2518 เพราะจำนวนเด็กที่ตกขำชั้นของทั้งปีการศึกษา 2517 และ 2518 น้อยกว่าปีการศึกษา 2519 การที่ในปีการศึกษา 2519 นี้ยังมีนักเรียนตกขำชั้นมากขึ้น และรัฐบาลต้องสูญเสียเงินไปในลักษณะสูญเปล่าเพิ่มมากขึ้นนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอบตกขำชั้นของนักเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยรีบด่วน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ เพื่อช่วยให้อัตราการสอบตกขำชั้นของนักเรียนลดลงและทำให้รัฐบาลสูญเสียเงินน้อยลงตามไปด้วย

ขอเสนอแนะ ✓

การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอบตกของนักเรียน ต้องเข้าใจถึงสาเหตุของการสอบตกอย่างแท้จริง ตลอดจนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ ผู้วิจัยขอเสนอวิธีแก้ปัญหตามสาเหตุดังนี้

1. ขอเสนอแนะสำหรับครูหรืออาจารย์

1.1 เนื่องจากนักเรียนส่วนมากที่สอบตกเป็นผู้ที่มีสติปัญญาไม่ถนัด และมีวิธีการเรียนที่ไม่ดี ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรแนะนำให้เด็กกลุ่มที่เคยสอบตกรู้จักวิธีการเรียนที่ดีว่าเป็นอย่างไร เช่น อาจจะสอนให้รู้จักแบ่งเวลาสำหรับเรียนและเล่นให้ได้สัดส่วนกัน นอกจากนี้ยังต้องพยายามหาทางให้เด็กกลุ่มที่เคยสอบตกนี้ รู้จักทบทวนบทเรียนที่ใดเรียนไปแล้ว รู้จักซักถามบางโนเมื่อเรียนไม่รู้เรื่อง และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือต้องเพิ่มความสนใจกับเด็กกลุ่มที่ใหม่มากขึ้น

1.2 เนื่องจากนักเรียนส่วนมากที่สอบตกนั้นคบเพื่อนไม่ดี ดังนั้นควรติดต่อกับผู้ปกครอง เด็กใหญ่ช่วยกันดูแลและเอาใจใส่เด็กใหม่มากขึ้น คอยว่ากล่าวและตักเตือนเมื่อเห็นว่าเด็กประพฤติไม่ดี

1.3 เนื่องจากนักเรียนที่สอบตกเห็นว่าวิชาที่เรียนบางวิชายากเกินไป ดังนั้นครูผู้สอนต้องพยายามเตรียมการสอนให้ดีที่สุด ศึกษาเนื้อหาของวิชาอย่างละเอียดก่อนทำการสอน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้โดยง่าย

1.4 เนื่องจากนักเรียนที่สอบตกส่วนใหญ่มีสุขภาพจิตไม่ดี มักมีปัญหาทำให้เกิดความกังวลภายในใจ ดังนั้นครูผู้สอนควรร่วมมือกับคณะครูฝ่ายแนะแนวช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเหล่านี้ ทั้งนี้อาจทำได้โดยการเรียกเด็กซึ่งเห็นว่ามีความสามารถมาพบและช่วยหาทางแก้ไขให้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

2.1 ควรเตรียมบุคลากรให้เพียงพอ ทั้งนี้เพื่อให้งานทุก ๆ อย่างภายในโรงเรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมด้วย และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องให้ครูมีเวลาว่างพอสำหรับการได้ใกล้ชิดกับเด็ก

2.2 พยายามช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ และสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกคนนำใบ้ประกอบการสอน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ง่ายขึ้น

2.3 พยายามจัดหาครูแนะแนวให้เพียงพอแก่ความต้องการของเด็ก ตลอดจนคอยสอดส่องดูงานแนะแนวดำเนินไปอย่างใดผลหรือไม่

2.4 พยายามทำให้โรงเรียนและผู้ปกครองเด็กใกล้ชิดกันให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้อุปการะแก่ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมาจากตัวเด็กได้อย่างรวดเร็วและตรงตามต้นเหตุของปัญหา

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ที่สอบตกเป็นเด็กวัยรุ่น ซึ่งย่อมต้องมีปัญหาในเรื่องการคบเพื่อน และความสัมพันธ์กับเพื่อน ดังนั้นผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิด และคอยเอาใจใส่เด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบให้มากกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการ -

คบเพื่อน ควรวากลวตักเตือน เมื่อเห็นว่าคบเพื่อนไม่ดี

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยครั้งนี้อาศัยข้อมูลจากนักเรียนที่สอบตกและครูประจำชั้นเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองของเล็กน้อย จะช่วยให้เห็นปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 ควรศึกษาสาเหตุของการสอบตกโดยเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จะทำให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.3 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับความสูญเสียไปทางการศึกษา อันเนื่องมาจากการตกขำรายวิชาของนักเรียนด้วย